

Drs. E. den Hertog

Specialist interne geneeskunde der gezelschapsdieren Medisch Centrum voor Dieren AniCura, Amsterdam

internist@mcvoordieren.nl

Een echo en een biopsie van de lever of andere organen zijn bijna altijd nodig om de diagnose te stellen

KATTEN MET CHRONISCHE BUIKKLACHTEN

Er zijn verschillende ziektes bij de kat die op en af buikklasten kunnen geven. Symptomen kunnen bestaan uit steeds weer braken, periodes met slechte eetlust, vermageren, tekenen van buikpijn, obstipatie of soms diarree. Ziektes waar je dan aan moet denken zijn ontstekingen van maag, darmen, of galwegen en aan chronische pancreatitis. Deze ziektes zijn vaak niet op korte termijn levensbedreigend en zijn er ook periodes dat het weer even beter gaat. Vaak sukkelen de klachten daarom al heel lang, voordat besloten wordt om het eens goed te laten uitzoeken.

Braken, gras eten en misselijkheid

Misselijkheid kan veel oorzaken hebben. Vaak gaat het "vanzelf" weer over, maar er zijn ook ernstige oorzaken die we niet over het hoofd moeten zien. Als de eigenaar meldt dat de kat al meer dan 3 tot 4 weken wel eens braakt, of de kat is vermagerd, dan is dat zeker reden om verder onderzoek te adviseren. Nader onderzoek bestaat uit bloedonderzoek, inclusief lever-, nier- en pancreaswaarden, ontlastingonderzoek, urineonderzoek, echografisch onderzoek en evt endoscopie van maag en darmen.

Symptomatische behandeling

Deze kan bestaan uit een combinatie van een uitgebalanceerde orale elektrolytenoplossing, aanpassingen in de voeding en medicijnen tegen braken (emeprid, Cerenia). Maagzuurremmers of geneesmiddelen tegen maagzweren (bijv. Zitac, Zantac, omeprazol, en sucralfaat) zijn geen anti-braakmiddelen en zijn niet de eerste medicijnen die je mee moet geven. Ook kunnen eetluststimulerende middelen gegeven worden (diazepam, midazolam, mirtazapine). Wanneer zieke katten langdurig niets eten, leidt dit vaak tot schadelijke effecten. Voedingsondersteuning is dus aan te raden. Heel vaak kiezen we dan voor een goed verteerbaar dieet. Dit soort (maagdarm-) diëten bevatten componenten die weinig residu vorming geven, hoog verteerbaar zijn en meestal zijn deze diëten ook glutenvrij (al is dat laatste niet zo belangrijk bij de kat). Vaak zijn deze diëten ook vetarm.

Als de diagnose gesteld is

Als de diagnose gesteld is, als we precies weten wat er aan de hand is, kan veel beter een gerichte therapie worden ingesteld. Bij een galwegontsteking zijn antibiotica nodig, die je liever niet geeft bij darmontsteking. Bij darmontsteking gebruiken we vaak prednisolon, wat we liever niet geven bij pancreatitis. Beter dus om eerst te weten wat er speelt en niet zo maar wat te blijven proberen.

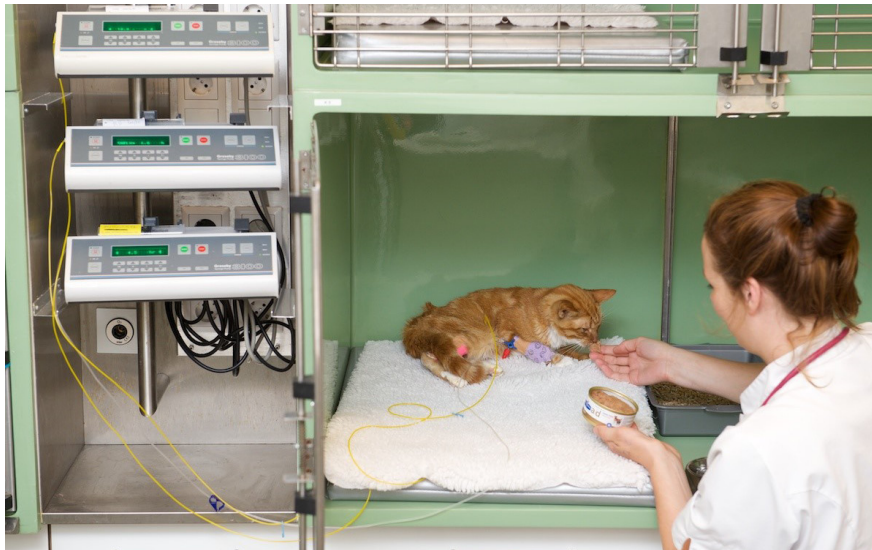
Chronische maag- en darmontsteking

Net als bij de hond zien we bij de kat ook veel overgevoeligheidsontsteking in maag en darmen, vormen van IBD (inflammatory bowel disease) dus. Bij katten zien we vaker braken en vermageren dan diarree als klacht. Ook bij de kat proberen we het liefst eerst een eliminatiedieet, al is het lastig omdat katten nogal kieskeurige eters zijn, zeker als ze buikpijn hebben. Maagontsteking kan bijvoorbeeld behandeld worden met omeprazol (maagzuurremmer), bij chronische darmontsteking is vaak prednisolon nodig.

Pancreatitis

Bij pancreatitis hangt de te adviseren voeding af van de fase waarin de ziekte zich bevindt. In de acute ernstige fase (eerste 3-7 dagen) is het dier vaak misselijk en eet het slecht. Zo snel mogelijk beginnen met parenterale, dwang- of sonde-voeding is gewenst. Sondevoeding dient goed verteerbaar te zijn, maar hoeft niet perse vetarm te zijn. In fase 2 (nadat de acute fase over is, grofweg de eerste weken tot een maand)

van pancreatitis is een vetarm dieet wel aan te raden, maar gebruik hiervoor niet de vermageringsdiëten (te vezelrijk en te slecht verteerbaar). Voer frequent kleine maaltijden (bv baby-rijstpap). In de 3e fase van pancreatitis gaat het vooral om het voorkomen van recidief. Hierbij is een vetarm dieet aan te raden (maar let bij magere dieren er wel op dat het dieet nog voldoende calorieën bevat) en beperk vooral de snacks tussendoor.

Goed verteerbare voeding aanbieden in acute fase van pancreatitis

Lever- en galwegproblemen bij de kat

De lever ontvangt al het bloed uit de maag, darmen, milt en alvleesklier. In dit bloed zitten verteerd voedsel, afvalstoffen en andere stoffen zoals medicijnen. De lever bewerkt deze stoffen, zuivert het bloed en helpt bij de vertering. De lever produceert de meeste eiwitten die in het bloed zitten, inclusief de stollingseiwitten.

Bij een leveraandoening zijn al deze functies verstoord.

Diagnose van een leverprobleem

- Standaard bloedonderzoek voor leverproblemen (o.a. AF, ALAT, galzuren, bilirubine) kan een aanwijzing geven dat er *iets* aan de hand is met de lever. Om te weten *wat* de oorzaak is waardoor deze bloedwaarden gestegen zijn, is verder onderzoek nodig.
- Aanvullend bloedonderzoek (ammoniak, stollingsonderzoek, hematocriet)
- *Echo*: en een biopt van de lever
- *Bacteriekweek* van de gal (galblaas wordt aangeprikt onder echobegeleiding)
- *Weefselmonsters* (biopten): met een leverbiopt kan een klein stukje lever worden weggehaald voor onderzoek onder de microscoop. Het nemen van dunne-naald biopten doen net zo weinig pijn als bloedprikken. Grotere biopten worden onder (lokale) verdoving genomen. Een leverbiopt is bijna altijd nodig om de oorzaak van het leverprobleem aan te wijzen en een gerichte behandeling in de stellen.

Behandeling van galweg- en leverproblemen.

Er zijn medicijnen die de galsecretie bevorderen (ursodeoxycholzuur, ursachol). Dit wordt toegepast bij (galsteen-)cholestase (galstuwing) en cholangitis (galwegontsteking). Ursochol is niet geregistreerd voor gebruik bij de kat, maar wordt wel veel gebruikt. Bij een bacteriële galwegontsteking, zijn antibiotica nodig. Bij chronische leverproblemen kan infuus nodig zijn, dwangvoeding en soms moet een voedingssonde geplaatst worden. Ter bevordering van de leverfunctie kunnen voedings-supplementen en speciale dieetvoeding gegeven worden.

Obstipatie

Bij obstipatie moet eerst onderscheid gemaakt worden tussen een mechanisch probleem of een functioneel probleem. Een vraag die hierbij kan helpen is of er überhaupt nog boli van normale grootte gepasseerd worden. Indien dit wel het geval is, lijkt een tumor of andere mechanische obstructie minder waarschijnlijk. Functionele problemen worden vooral gezien bij de kat, waar colon-atonie uiteindelijk kan uitmonden in megacolon. Laxeermiddelen die we vaak gebruiken zijn: lactulose (tractonorm Lax, Kat-a-lax), paraffine, glycerol-clysm'a's, haarbalspasta's, Isogel, Microlax. Bij dikke darm problemen is het vaak nuttig om te zorgen voor extra vezels in de voeding. Soms is een operatie nodig.